

Izkušnja z vidika ubogih*

Poznamo vso bedo in nehumane pogoje, v katerih dandanes živijo milijoni ljudi po svetu, v različnih deželah našega planeta. V tretjem tisočletju se moramo še vedno vpraševati: Kdo so ubogi danes?

Zakaj je vse več ubogih v dobi računalnikov in interneta, ko se vsiljuje pojav globalizacije? Kaj bi lahko bili vzroki naraščajoče revščine, ki se širi v različnih predelih našega planeta, posebej v deželah afriške celine? Kaj pravzaprav hočejo ubogi, ko se soočajo s svojim žalostnim stanjem? In kaj bi lahko mi, duhovniki Misijonske družbe, konkretno predložili v borbi proti revščini mnogih prebivalcev sveta?

V tem članku ne nastopam niti kot teoretik niti kot nekdo, ki bi dajal lekcije, ampak čisto preprosto kot sin sv. Vincencija Pavelskega, kot človek s terena, ki petnajst let živim z brezdomci, odrinjenimi na rob družbe, zapuščenimi na cestah prestolnice Madagaskarja; mestne oblasti so jih potisnile semkaj v letih 1985-1986, kar je dejansko vodilo v obup.

1. Kdo so ubogi?

Po definiciji je ubog nekdo, ko nima najpotrebnejšega za življenje. Ubog je zato, ker ne more dostojno živeti kot človek. Vendar se kriteriji, na katerih temelji ta definicija, spreminjajo glede na obdobje in okoliščine. V sedanjem kontekstu globalizacije nam Evropska unija daje ustrezno in nedvoumno definicijo glede tistih, ki jih imenujemo uboge oz. revne. Skladno z definicijo Evropske unije so ubogi: posamezniki, družine ali skupine oseb, katerih materialne, kulturne in socialne razmere so tako težavne, da so izključeni od minimalno sprejemljivega načina življenja v državi-članici, kjer živijo.

V tretjem tisočletju z grenkobo ugotavljamo, da več kot milijarda ljudi živi v takih okoliščinah. So brez zavarovanja, zaščite ali socialne podpore, prepuščeni sami sebi brez kakršnekoli pomoči! To so ostareli, samske ženske, otroci brez prihodnosti, brez vzgoje in šole, brez dela in bivališča, brez razvedrila. Ni treba biti strokovnjak, da se predvidi tragične posledice takega stanja! Zlasti, ker vemo, da je večina nepriviligiranega sloja v Afriki in na Madagaskarju ter celo na svetovni ravni. Skratka, revni so ljudje in družine, ki nimajo dostopa niti do osnovnih storitev glede družbenega življenja. In med njimi so najbolj pozabljeni ostareli, samske ženske in otroci.

Izkušnja, ki smo si jo pridobili med revnimi, kaže, da revež nima prihodnosti. Ubogi so tisti, ki živijo od dneva do dneva. Za prihodnost je nujna neka gotovost za naslednji dan. Za uboge pa je prihodnost samo današnji dan! Zanje je edini cilj trenutno preživetje. Vsak problem, ki se med tem pojavi, ni pomemben. V tej najhujši bedi revež pušča ob strani kakršnokoli duhovno razsežnost. Potrebno je preživeti!

In v obupu revež popušča pred težavami. Dobil je toliko udarcev, da je utrujen od borbe. Čuti, kako krivična je usoda. Presenetljivo je, da pogosto skuša preživeti brez sovraštva do tistih, ki živijo bolje in ki mu vladajo. Ne pričakuje več kaj dosti od življenja. Razumljivo je, da je za reveža alkohol najbolj dosegljiva droga, ki mu omogoča vsaj nekaj sanj in majhnih radosti, čeprav se končno izkaže za utvaro.

V revnem okolju se ljudje pogosto prepuščajo pasivnemu brezdelju, včasih z dobičarskim namenom, kot je na primer igra-

nje kart ali domin; tudi pretirano uživanje alkoholnih pijač ni izključeno.

2. Vzroki revščine

Toda ali je mogoče govoriti o revežih, in sicer z njihovega vidika, ne da bi prej spregovorili o vzrokih revščine?

Očitno je, da čim bolj je neka dežela revna, tem bolj je njen vladajoči sloj odsoten iz socialnega življenja. Ostaja brezbrizen ob nečloveških razmerah prebivalstva, posebej do otrok na cesti, katerih število se nenehno povečuje. Brez izobrazbe in brez minimuma za življenje, brez moralne in duhovne pomoči so ti otroci in mladostniki izgubljeni kot v džungli, kjer neusmiljeno vlada zakon močnejšega.

Da, tukaj smo danes! Zakaj?

2.1 Brezbriznost in sebičnost tistih, ki imajo v rokah ekonomsko in politično moč

V političnem in diplomatskem svetu je vsekakor čutiti neozdravljiv strah pred tem, da bi povedali resnico, da bi razkrivali zlo in krivice. Dobrota in resnica nista prva skrb politikov, marveč se raje posvečajo ohranjanju svojega položaja in privilegijev. Razkorak med izjavami političnih veljakov in njihovimi dejanji je očiten – kot tudi med predlogi ekonomistov in onim, kar dejansko izvajajo.

Administrativne ovire, brezbriznost in pasivnost držav pri reševanju socialnih težav – vse to potiska posameznike ali skupine na pot nasilja, da bi opozorili nase. Tako je danes na Haitiju. Končno pa se drama le še stopnjuje. Koliko voditeljev je, ki nočejo priznati žalostnega stanja, v katerem živi ljudstvo!

Dejstva so tu: pomanjkanje politične volje, premalo prepričanja in odločitev ter pomanjkanje vztrajnosti pri uresničevanju socialne politike. V vsakem obdobju in pri vsaki spremembi režima se ponavljajo ista politika in ista sebična dejanja. Sicer v drugačni obliki,

vendar v osnovi je isto. Vsak režim zna opravičevati svojo politiko, celo ko nima nikakršne politike. Vsak režim pretirava ter po dolgem in počez uporablja izraze “državni razlogi” ali “nacionalna suverenost”. Tu ali tam pride do državnega udara in država mora vedno pričeti od začetka ob novih oblastnikih, ki imajo lastno ideologijo. V nekaterih deželah se novi voditelji pogosto poživljajo na to, čemur bi rekli “kontinuiteta države” kot princip, na katerem temelji pravna država. Borbo za oblast pogosto spremljajo državljanske ali etnične vojne. Vsi smo priča holokavstom in genocidom po 2. svetovni vojni v Afriki, na Balkanu in v Aziji. Da! V tretjem tisočletju smo še vedno tam ob tistem, kar se je dogajalo v Ruandi, na Kosovu, v Sierri Leone, Liberiji, Burundiju ali v Demokratični republiki Kongo, Sudanu, Ugandi itd.!

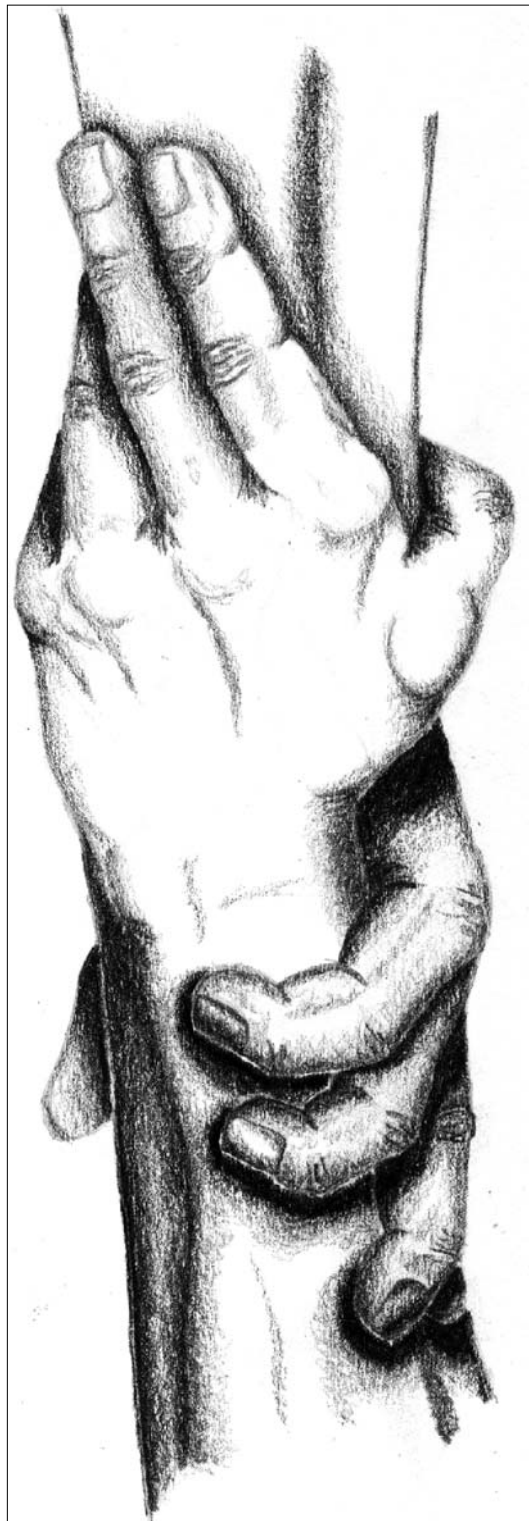
So mar tudi dežele zlasti na afriškem kontinentu dolžne imeti lastno “stoletno vojno”, da bi dobile svoje mesto v sklopu narodov?

Mar ne bi izkušnja neke dežele ali kontinenta lahko bila v pouk drugim?

Je mar neizbežno, da mora vsaka sprememba iti prek človeških žrtev, preden se pride do izhoda in rešitve v pogovoru okrog iste mize?

Za ideološkimi slogani, ki so brez pomena, se v resnici skriva sebičnost manjšine, ki se čezmerno trudi zavarovati pridobljene privilegije, povezane z oblastjo. Obenem pa se revščina večine nenehno povečuje. Pred nami, v sedanjosti! Razmik med bogatimi in najbolj prikrajšanimi sloji se vse bolj širi! Kdo tega ne ve? Kdo ne vidi? Mar o tem nenehno ne poročajo sredstva družbenega obveščanja?

Pred to vnebovpijočo bedo in revščino ne moremo biti tiho, zlasti ne mi, duhovniki sv. Vincencija Pavelskega. Spodbujeni s številnimi svetniki, ki so dali življenje za uboge, imamo pravico zastaviti vprašanje, zakaj državni voditelji tako ravnajo. Zadostuje preprosto zdrava pamet, kakršno je imel sv. Vin-

Petra Hulicius-Mack:
Če vprašaš vedno najdeš pomoč

cencij, da vidimo in reagiramo z namenom, da bi uravnovesili položaj, ki nas vleče v krog bede, nasilja in sovraštva.

Višek pa je v tem, da so bogate dežele in mednarodne institucije podpirale državne stranke, ki pa so pomoč, namenjeno za razvoj krajevnega prebivalstva, preusmerile za politično propagando in zaščito režima.

Poleg tega slonijo poročila mednarodnih organizmov na številkah in odstotkih, ki so pogosto napihnjeni in prirejeni. Državni voditelji pretkano uporabljajo statistične podatke - vključno s tabelami o primerjalni rasti - in zatrjujejo, da dežela v redu deluje. Toda ali je zares mogoče za temi abstraktnimi številkami videti človeška bitja, ki trpijo? Je mogoče uzreti njihovo bolečino in trpljenje? Mar niso to prazne številke? Mar ni mogoče ocenjevati stopnje uspešnosti politikov s pripomočki, ki so drugačni od statistik?

Vsi smo sokrivi pri sistemih, ki porajajo revščino in negotovost, vključno z modnim pojavom, znanim pod imenom globalizacija.

2.2. Pojav globalizacije

Današnja globalizacija je povezana z obdobjem računalnikov in interneta. Pristojnost pripada manjšini, ki zaseda višjo socialno raven. Zaradi tega se velik del prebivalcev na zemlji ne more najesti do sitega, nima dostopa do izobrazbe in zdravstvene oskrbe, do stanovanja in pitne vode. Zato ni enakosti v dostopu do splošnih dobrin človeštva, kar le še povečuje razpoko med revno večino in bogato manjšino. Bolj kot tržna ekonomija, motor globalizacije, je sistem, ki nima usmiljenja in sočutja do obrobnihih, tako da postajajo dobesedno izključeni glede splošnih dosežkov človeštva.

Nekateri mislijo, da so vsi enaki. Toda znanje in drugo človeško bogastvo ni dobro razdeljeno. Prepad med bogatimi in revnimi se pogloblja. Papež Janez Pavel II. je to nenehno ponavljal. Tudi krščanska tradicija

in socialni nauk Cerkve sta vedno zagovarjala splošno namembnost dobrin in bogastva.

Ubogí so glede na stopnjo razvoja v svetu vedno v zaostanku. Kriteriji revščine se spreminjajo glede na čas in kraj. Ubogí pa so vedno potisnjeni na rob. Nekateri jih slepijo in zamotijo z raznimi iluzijami, naj vztrajajo pri svojih pravicah in izpolnjujejo svoje obveznosti; obljublja jim srečo, ki pa je v večdimenzionalnem svetu končno nedosegljiva.

Na našem afriškem kontinentu razsajajo malarija, tuberkuloza, aids. Državlanske ali etnične vojne povzročajo opustošenje, mednarodna skupnost pa se za to sploh ne zmeni. Nekateri velike sile posredujejo le, kadar so ogroženi njihovi interesi (kot v Iraku).

Globalizacija povzroča tudi premeščanje podjetij v dežele, kjer so delavci premalo plačani in brez socialne varnosti. V teh revnih deželah so sicer nekatera področja, kjer mnogi mladi dobijo zaposlitev - toda v kakšnih težavnih pogojih in za kakšno ceno?

2.3 Globalizacija revščine

V kratkem času so revni po vsem svetu prešli v večino in postajajo vedno bolj revni na kulturni, moralni in duhovni ravni. So vpeti v sovraštvo in nasilje, kar jih vodi v razdruževanje namesto v povezovanje. Naraščajoča globalizacija sebičnosti zaslepljuje ne samo bogate in voditelje mnogih dežel, ampak tudi revne.

Mar ni globalizacija v tem smislu vzrok duhovne in moralne revščine? In ko se privilegira samo en način življenja - mar to ne prispeva k rušenju tradicije, kulture in duhovne moči, kar je vse v teku stoletij usklajevalo življenje milijonov ljudi različnih narodov?

Zdi se, da se sanje o poštenem in bratskem svetu razblinjujejo. Kam gre človeštvo? Ali imamo smer? Ali imamo cilj, da bi ga predložili mladim rodovom? Mar nismo pred velikim zidom, ki ga ne moremo preskočiti in pred

katerim smo vsi paralizirani, začeni s starejšimi?

Če ne bomo reagirali kot ljudje, kot Cerkve in Misijonska družba, bomo vsi obnemogli pred tem ogromnim zidom, ki nima izhodnih vrat.

Zid je sicer lep in privlačen, toda v njem je neka logika, ki proizvaja revščino, vojno in negotovost. Sicer povsod po svetu prevladuje negotovost, vendar še bolj v prestolnicah in velikih mestih na severu in jugu, v t. i. razvitih deželah in onih v razvoju. Dovolj je pogledati, kaj se dogaja v New Yorku, Buenos Airesu, Alžiru, Johannesburgu itn.

Skratka, poleg sebične brezbriznosti voditeljev nekaterih držav so tu še politične odločitve, ekonomske izbire in tehnični napredek, kar vse pripomore, da število revnih nenehno narašča. Ekonomska logika v sedanjem svetu končno rojeva uboge.

Nekdaj se je kdo rodil kot revež. Danes pa - v kontekstu globalizacije in pretirane liberalizacije ekonomije - človek postane revež zaradi slabega upravljanja s splošnimi dobrinami in zaradi pomanjkanja solidarnosti. Ker največji dobiček in zaslužek predstavljata logiko tržne ekonomije. Kot pri športnih tekmovanjih je prevladujoča logika danes - boj za zmago.

Kako naj v sodobnem svetu dosežemo tisto, po čemer tako hrepenimo?

Za nekatere ekonomija in denar vodita svet. Za druge so to konkretna dejanja in duhovna moč, ki spreminjajo svet; spet za druge so to ideje. Med temi tremi predstavami oz. vizijami je možna komplementarnost, uravnoteženost. Vse so potrebne za pravičen in celovit napredek, da bi vsi državljani sveta uživali, kar je kot nujni minimum potrebno za življenje: dostop do zaposlitve, do virov energije, do pitne vode, možnost za oskrbo družinskih članov, dostop otrok do šolanja, dostojno stanovanje; pa tudi prosti čas, vreden tega imena.

Toda ali zares hočemo imeti družbo z manj socialne krivičnosti, da bo manj ubogih, odrinjenih in izključenih?

Pogosto hočejo omiliti dramatičnost bede in revščine. Toda mar takšna drža prispeva k služenju pravičnosti? Ali zares želimo mir na našem svetu?

3. Pogled na uboge ob izkušnjah združenja Akamasoa

Boj za uboge ne poteka v pisarnah. Nujno je biti sredi med njimi ter tam realno in konkretno delovati - kakor v času sv. Vincencija, ki je (v Franciji) uresničeval pogumne pobude za pomoč deželi, ki so jo pustošile vojne. In to brez uradnega pooblastila za humanitarno delovanje!

Pogumno, z realizmom in dobrodelnostjo se je naš ustanovitelj sv. Vincencij lotil socialnih problemov, ki so se na prvi pogled zdeli nerešljivi. Toda njegova ljubezen in gorečnost za uboge sta premikali gore!

Podobno izkušnjo smo doživeli z delovanjem humanitarnega združenja Akamasoa, ki smo jo po navdihu Božje previdnosti ustanovili pred petnajstimi leti. Z delovanjem nadaljuje v korist obrobni in izključenim na Velikem otoku, skladno z razpoložljivimi sredstvi.

Ime, ki smo ga dali našemu združenju, posrečeno odraža našo humanitarno dejavnost v korist ubogim, saj malgaška beseda Akamasoa pomeni "dobri prijatelj".

3.1 Boj, ki ga podpirata vera in prepričanje

Akamasoa je zgodba peščice mladih malgaških laikov, ki so v veri in prepričanju menili, da revščina ni nekaj usojenega, temveč je žalostna resničnost, ki ima svoje vzroke, vendar jo je mogoče premagati prav zato, ker ni usoda.

Zato smo vedno globoko prepričani, da se odrinjeni lahko dvignejo in spet pridobijo svoje dostojanstvo.

Z vero in navdušenjem srca pa tudi s trdnostjo in nujno disciplino je skupinica prostovoljcev stkala spoštljive in prijateljske odnose s temi ljudmi, ki so bili prepuščeni svoji usodi in zapuščeni po ulicah madagaskarske prestolnice ali pa potisnjeni na smetišče zunaj glavnega mesta, na osamljen grič, ki je postal pravi kraj obupa.

Zatem smo se z neomajno voljo in s precejšnjim pogumom morali zazreti globoko vase, kjer se javlja moč Božjega Duha. Naredili smo nekaj korakov. V začetku ni nihče verjel v naše delo.

Nenehno smo morali premagovati ovire. Preživljali smo težke trenutke, toda danes smo vsi tukaj.

Seveda se zavedamo, da je vse, kar smo dosegli, krhko zaradi ekonomskega stanja države, ki počasi napreduje, kljub dobri volji nove vlade, ki je v krizi leta 2002 prišla na oblast.

Vendar zaupamo, da nas nič ne bo zavrnilo v nadaljnjem prizadevanju, da napredek, ki je že dosežen, okrepimo in utrdimo v blagor tisočev otrok in družin, ki so še pred nekaj leti bili brez strehe.

Kljub težavam smo z vsakdanjim prizadevanjem in vztrajnostjo dosegli, da že vidimo prve sadove ... Navdušeni smo nad delom mladih malgaških laikov, poštenih in predanih. Poudarjamo, da AKAMASOA govori predvsem o pogumu ubogih, ki se hočejo rešiti revščine in prekiniti začaran krog bede. Sploh ne gre za kakšno prikazovanje najbednejših plasti človeške družbe.

Ob našem veselju pa ne moremo pozabiti na tisoče otrok in družin, ki se še potikajo po ulicah in tržnicah nekaterih velikih mest na Madagaskarju in živijo v nečloveških razmerah, brez vsakega dostojanstva in žal brez prihodnosti, ob skoraj popolni brezbriznosti občinskih oblasti.

Kljub pretečim nevarnostim in razočaranjem, ki prežijo na nas, nadaljujemo z vzbu-

janjem vesti pri odgovornih in pri ubogih, da bi doumeli, da je revščino mogoče izkoreniniti in da ju to tudi treba storiti. To bomo imeli vedno pred očmi kot vodilo pri svojem delovanju. Svoje delo podpiramo z vero in molitvijo, ki je najučinkovitejše sredstvo za prepričevanje tistih, ki ne verjamejo v moč in sposobnost ubogih, da dosežejo dostojanstvo. Dosedanje delo Akamasoe in njeni člani predstavljajo za to neizpodbiten dokaz.

Iskreno lahko rečemo, da težave, laži in prevare, ki smo jih bili deležni v petnajstih letih humanitarnega dela, niso nič v primeri z veseljem, ki ga 270 vzgojiteljev občuti nad pridobljenim dostojanstvom tisočev otrok, izključenih družin in brezdomcev. "Bog naj bo hvaljen za ta čudež!"

3.2 Konkretna dejanja, dosežena za uboge in z njimi

To, kar je Akamasoa mogla uresničiti v korist ubogih, se ne bi zgodilo brez moči molitve in brez pristanka samih ubogih na dejavno sodelovanje. Za Akamasoo boj proti revščini sloni na spodbujanju in podpiranju ubogih, da se sami zavzamejo za doseg svojega človeškega dostojanstva.

Vse, kar smo zasnovali za uboge, je bilo dejansko uresničeno z njimi, brez kakih oblik asistence, ki pravzaprav paralizirajo iniciative tako enih kot drugih. Najboljša pomoč ubogim je namreč v podpiranju, da postopoma sami prevzamejo svojo usodo. To ni mogoče brez velike mere vztrajnosti v vseh preizkušnjah, vendar je to najboljša pot, po kateri sicer počasi, a gotovo pridobivajo okrnjeno človeško dostojanstvo.

Tak postopek s konkretnimi in otipljivimi dejanji je pomagal do priznanja, ki ga humanitarno združenje Akamasoa danes uživa. Naša dejanja, čeprav diskretna, niso ušla pozornosti različnih medijev.

Delali smo v zares težkem okolju - moglo bi se reči: v peklu - se pravi v kraju, od

vseh pozabljenem, kjer se na obzorju ni videlo ničesar razen borbe za preživetje za vsako ceno. Tu je zares vladalo nasilje, prostitucija, epidemija, lakota in laž. Edino pomembno je bilo: preživeti današnji dan.

In v takem okolju so nas ob konkretnih rezultatih naših humanitarnih akcij obdajali mediji, raziskovalci in strokovnjaki za tradicije, ki so nas analizirali in proučevali.

Kar smo mi delali, jih je zanimalo le z njihovega vidika in nikakor ne z vidika ubogih. Mi pa smo se trudili za reševanje človeških življenj ter da bi tisočem ubogih vrnili njihovo dostojanstvo.

Skoraj vsi novinarji in raziskovalci so bili pri svojem delu med snemanjem in anketami globoko prevzeti. Strahotna beda tisočev otrok, pogum tolikih samskih žena, ki z neizrekljivim žrtvovanjem živijo s svojimi otroki v tako grozljivih okoliščinah - vse to jih ni moglo pustiti neobčutljive. Pred tako dramo niso mogli ostati ravnodušni. In končno smo v tem okolju pridobili mnogo prijateljev. Razumeli so globoko človeški pomen solidarnosti, ki smo jo živeli.

Potem ko sem kot misijonar-lazarist preživel petnajst let na jugovzhodnem področju Madagaskarja, sem bil v septembru 1988 premeščen v malgaško prestolnico za odgovornega v sholastikatu mladih lazaristov, kandidatov za duhovništvo. Ta služba ni imela nobenega opravka z neposrednim služenjem zapostavljenim brezdomcem.

Vendar nisem mogel ostati ravnodušen ob šokantnem stanju, ki sem mu bil osebno priča v Antananarivu in neposredni bližini mesta. Družine popolnoma brez strehe so prebile noč pod zvezdami, pod oboki Avenije neodvisnosti, v samem središču mesta ali v predorih. Ljudje v barakah iz kartona ali plastike, blaga ali jute, vzdolž železniške proge, zadaj za luksuznimi administrativnimi zgradbami, kjer so domovala različna vladna ministrstva. Tudi nisem mogel ostati brez-

bržhen do stotin družin, ki so jih mestne oblasti, 25 let po neodvisnosti Madagaskarja leta 1985 izrinile na obrobje mesta, v neposredno bližino smetišča prestolnice, kakih deset kilometrov vzhodno od Antananariva, ob avtocesti št. 2, ki vodi proti velikemu pristanišču Tamatave.

Skratka, odrinjeni in brezdomci so bili vsepovsod okrog prestolnice. In v večini primerov so med brskanjem po kantah za smeti v mestu ali pa v znanem odlagališču odpadkov Andralanitra našli kaj takega, kar so lahko takoj dali v usta, da so preživeli. Brskanje po odpadkih jim je tudi omogočilo, da so kaj zaslužili in si kupili nekaj hrane. Zbirali so predmete, ki se jih je dalo prodati kakemu posamezniku ali pa tovarnam za reciklažo. Sicer pa se je mnogo mladih v polnem razcvetu takoj ujelo v past raznovrstnega prestopništva, da so mogli preživeti. Dekleta, nekatere samske ženske in matere samohranilke so se podale v prostitucijo. Da ne govorimo o preprodaji drog in al-

kohola; posledice še vedno težijo nekaj naših nekdanjih odrinjenih.

Zbirni centri, kjer so mestne oblasti stisnile obrobne, so se v resnici spreminjali v prave kraje obupa, zlasti tam, kjer imamo trenutno naš glavni sprejemni center, na visokem griču Ambohimahitsy. Prvič sem se tja povzpel 14. maja 1989. Dobro se spominjam, da sem se pri prvih srečanjih s številnimi revnimi družinami, ki jih je družba zavrgla, moral plaziti po tleh, da sem lahko vstopil. Pogovarjali smo se v zasilnih hišicah, ki so bile komaj kak meter visoke in narejene iz kartona, plastike ali jute.

Z božjo močjo in v medsebojnem zaupanju smo skupaj pričeli boj zoper strahotno žalostno revščino. Povabil sem mlade malgaške laike, ki so se pripravljeno odzvali. In danes se ni več treba plaziti po tleh, ampak lahko z dvignjeno glavo vstopiš v hišo tistih, ki so bili nekdaj izobčeni in brez strehe, zdaj pa imajo družinsko bivališče, dostojno človeka.

Petra Hulicius-Mack: Obojestransko se lahko obogatimo

Da! Z vztrajnim bojem proti revščini, ki ga vodi združenje Akamasoa ob dejavnem sodelovanju samih ubogih, je tisočem družinam omogočeno, da so pridobile svoje človeško dostojanstvo. Skupnost Akamasoa šteje danes 17.000 oseb, med katerimi je 8.000 otrok. Živijo na štirih različnih krajih; en kraj je 70 km severozahodno od glavnega mesta, kjer danes več kot 300 nekdanjih brezdomcev uživa poln in spoštljiv status poljedelcev; obdelujejo zemljo in se preživljajo na deželi.

Ustvarjena so bila tudi druga delovna mesta za rehabilitacijo tistih, ki so se odločiti ostati tam, kjer smo jih spoznali. Z vsakim smo se dogovorili za delo pri naslednjih vrstah zaposlitve: vezenje, šivanje, izdelava oblačil; pletenje, prodaja tradicionalnih vodnih plovil, proizvodnja in prodaja komposta namesto odlaganja smeti; poslovna kariera, prodaja in prevoz kamnitih blokov in zdrobljenega kamnja iz kamnoloma itd.; delo na konstrukcijah in pri gradnjah, tesarstvo, mehanična delavnica za avtomobile in elektromotorje; čevljarstvo in tapetarstvo; vsakodnevno pripravljanje v šolskih menzah; izobraževanje in pouk (pomočniki učiteljic in učiteljev), vzdrževanje stanovanjskega okolja in javnih mest v krajih Akamasoe; ostala dela javnega značaja (oskrbovanje, sprejemanje gostov, kuha za turiste itd.). Skupaj smo lahko ustvarili kakih 4000 delovnih mest.

Na področju izobraževanja so bile postopoma postavljene šolske zgradbe, v teku petnajstletne humanitarne dejavnosti našega združenja. V različnih krajih imamo danes: tri otroške jaslje, šest otroških vrtcev, štiri osnovne šole, tri kolegije in en licej - vse blizu odlagališča odpadkov v Andralanitri. Šolska populacija je narasla na več kot 7000 otrok in mladih, za katere skrbi 170 vzgojiteljev/učiteljev.

Združenje ima trenutno 1.544 zidanih hiš in 426 hiš iz lesa in gline. V zidanih hišah bivajo v glavnem posamezne družine.

Za novo sprejete družine in samske osebe, ki potrebujejo posebno nego, imamo skupinske spalnice, ki so dostojno skupno zavetišče.

V kolikor nas bodo dobrotniki podpirali v naslednjih dveh letih, bomo lahko zgradili nove trdne hiše namesto tistih iz lesa in gline. S tem projektom bo družinam v začasnih bivališčih omogočeno spodobno trajno domovanje, v kolikor imajo trdno voljo, da resno uredijo svoje življenje. Tako se bomo izognili širjenju getov in novemu nasilju v naših mestih.

Pomembno je poudariti, da je naša politika za gradnjo stanovanj v različnih krajih vedno v skladu z dobro pripravljenim urbanističnim načrtom: ustvarjanje naselij, umestitev športne infrastrukture; ureditev tlakovanih cest s pločniki in odvodnimi kanali; parki in zelene površine. Skratka, usmerili smo se k ustvarjanju novih krajev, kar vključuje disciplinske predpise, ki so jih sestavili sami prebivalci, da si zagotovijo varnost.

Na področju zdravstva smo za naša štiri mesta zgradili pet dispanzerjev, dve porodnišnici in zobozdravniško ambulanto v Manantenaso, glavnem kraju naših dejavnosti.

Tisoči revnih, za katere skrbimo, so bili večinoma v zelo krhkem zdravstvenem stanju. Bilo je nemogoče, da bi jih pošiljali v bolnišnico v glavno mesto. S skromnimi sredstvi, s katerimi razpolaga naše združenje, ne bi zmogli kriti visokih stroškov hospitalizacije. Naši bolniki potrebujejo posebno čustveno pozornost. Večletno sodelovanje z zdravniki brez meja nam je bilo zares v veliko pomoč. Slabo zaposleni malgaški zdravniki so bili - zlasti od leta 1994 - angažirani. Trenutno je naše zdravstveno osebje takšno: osem splošnih zdravnikov, zobozdravnik, tri babice, laboratorijski tehnik in okoli dvajset pomočnikov za nego.

Danes so ti dispanzerji ne le zdravstveni centri za okolico, ampak so tudi vzgojni centri za stalno izobraževanje glede prevenције,

higijene in načrtovanja družine. Pa tudi glede prehrane. Pomanjkanje hrane in bolezni imajo namreč pri revnih vedno dramatične posledice ne samo na razvoj otrok pred porodom, ampak tudi na telesni in psiho-intelektualni razvoj rojenih.

Z vsem, kar smo v korist ubogih dosegli na področju zaposlitve, izobraževanja, stanovanja in zdravstva, je na tisoče odrinjenih odraslih, mladih in otrok prišlo do svojega človeškega dostojanstva, ob novih vzgibih solidarnosti in prevzemanju vedno večje odgovornosti.

V tem petnajstletnem delu za uboge in z njimi sem globlje spoznal svoje poslanstvo kot duhovnik sv. Vincencija Pavelskega. Ob ponovnem prebiranju njegovega življenjepisa bolje razumem njegovo zavzetost za uboge in ljubezen do njih, pa tudi "malo metodo" in pet kreposti, ki jih zahteva od duhovnikov Misijonske družbe.

Tudi Jezusove prisposode v evangeliju so dobile zahtevnejši pomen in težo v mojem življenju duhovnika in misijonarja.

Leta 1994 sta vizitator in njegov svet v tem delovanju prepoznala karizmo sv. Vincencija, ki se posveča zapuščenim ubogim. Dala sta nam svoj blagoslov ter duhovno in bratsko podporo. Provinca nam je poslala sobrata za pastoralno delo v Akamasoi.

Prav tako so se hčere krščanske ljubezni z veliko predanostjo odzvale na to delo rehabilitacije najbolj ubogih. Gotovo nas ubogi vodijo bliže k Bogu in so najkrajša pot, da pridemo k njemu.

Jasno sem spoznal: ko ubogi čutijo, da jih poslušamo, sprejemamo in ljubimo, kažejo kljub trdoti življenja veliko veselje, da živijo.

Vendar delo socialne rehabilitacije odrinjenih ne bi bilo mogoče brez ustreznega pastoralnega delovanja v tem kraju revščine.

Kardinal Armand Razafindratandra, nadškof v Antananarivu, nam je v skladu s cerkvenim pravom dodelil osebno župnijo, da bi

skrbeli za vse duhovne potrebe ljudi na cesti in smetiščih. Zakramentalna pastoralna deluje od leta 1994. Nadvse pomemben dogodek tedna je nedeljska maša, ko se zbere štiri do šest tisoč ljudi, večinoma otrok in mladih. To mašo pogosto obiščejo turisti, ki pridejo na Madagaskar.

Pogled na некоč odrinjene ljudi, ki v bogoslužju goreče sodelujejo s petjem in plesom, sproži spreobrnjenje celo pri turistih. Nekdanji odrinjeni postanejo apostoli Božje ljubezni! Zares, Bog zna spremeniti največjo bedo in trpljenje v veselje in upanje!

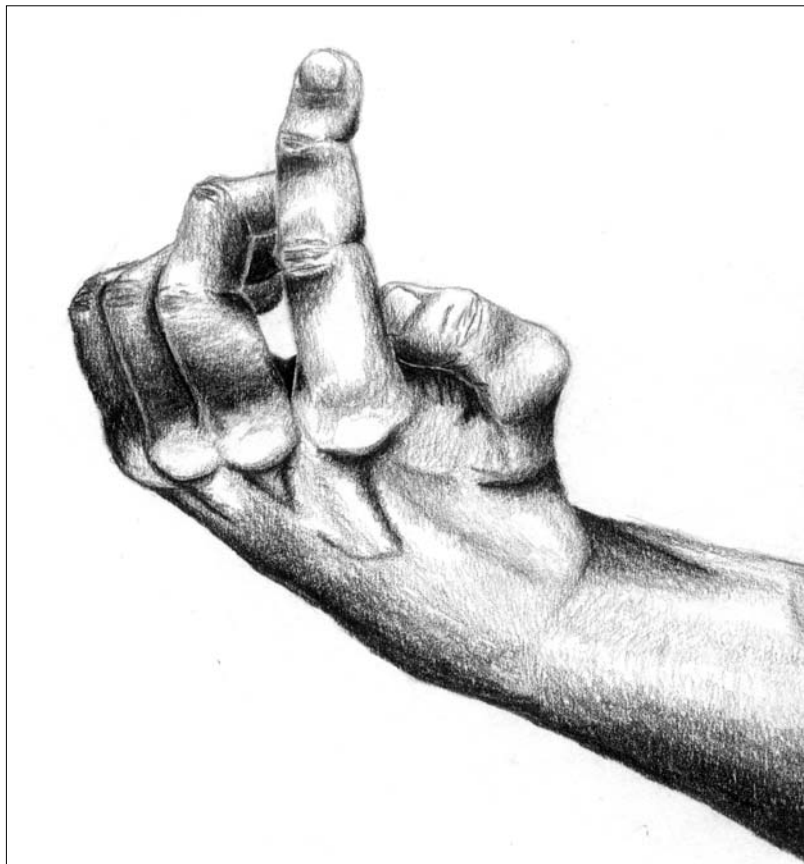
Kaj bi še - za sklep - lahko predlagali, da se na našem planetu zmanjša revščina, kot je začel naš ustanovitelj sv. Vincencij?

4. Nekaj predlogov

1. Ponižno, toda odločno moramo ustvarjati in gojiti v vsaki deželi in na svetovni ravni pristen duh solidarnosti. Nujno moramo težiti k ustvarjanju take človeške družbe, kjer bosta pravično socialno varstvo in minimum socialnega jamstva za vse.

Mar ne bi mogel Sever - gledano z vidika svetovne solidarnosti - mogel dati v korist vsega človeštva pomembnih socialnih dosežkov, s katerimi razpolaga? Toda ali bi bili tisti, ki uživajo ugodnosti, zares pripravljeni, da jih delijo v korist vseh?

2. Nekaj je gotovo: človeška sebičnost je realnost. Mar se to ne vidi med drugim pri plači, ki jo dobijo strokovnjaki s Severa, ko pridejo delat - po njihovem - med uboge v dežele Juga? Pri enem naših projektov smo npr. delali z neko evropsko organizacijo, ki nam je poslala strokovnjaka za delo v zelo revnem okolju; ni poznal ne jezika ne kulture, ne običajev ne tradicije. Kadarkoli je hotel kaj povedati domačinom, katerim je bil projekt namenjen, je moral na pomoč poklicati prevajalca. Mesečno plačo je prejemal po pogodbi z evropsko ustanovo; bil pa je 85-krat bolj plačan kot naš malgaški uslužbenec, od-

Petra Hulicius-Mack: Pridi, tudi ti si povabljen

govoren za omenjeni projekt. Kakšna potrata denarja! In vse v imenu človeškega razvoja in solidarnosti z ubogimi!

Ali sta zmanjševanje revščine in razvoj revnih zares cilj teh projektov in poročil, ki jih skrbno pripravljajo strokovnjaki, ki delajo v deželah Juga? Mar niso ubogi zgolj odskočna deska za promocijo strokovnjakov iz dežel Severa? In ali ne bi zmanjšanje razlike med plačo evropskega strokovnjaka in lokalno odgovorne osebe bila že konkretna oblika solidarnosti med Severom in Jugom?

3. Države, ki se imenujejo razvite, niso brez problemov. Kljub višjemu življenjskemu standardu se bogati soočajo z duhovno brezbriznostjo in s pomanjkanjem smisla življenja pri svojih otrocih. Zgodi se, da nekateri dobijo navdih

ob pogumu revnih in pomagajo lastnim otrokom v soočenju s potrošniško družbo. Ko je prva dama Francije prišla na Madagaskar, je v enem naših mest lahko videla, kako se naši ljudje vsak dan borijo proti revščini. Posnela je nekaj fotografij naših ljudi pri trdem delu v kamnolomu in izjavila, da ji bodo te slike lahko pomagale pri njenih otrocih, da bodo bolj odgovorno in spoštljivo ravnali z materialnimi dobrinami, ki jih uživajo.

Ali niso tudi materialno revni na neki način bogati? Z drugimi besedami, pretirana tekmovalnost in takojšnja pridobitev premoženja ni vedno kriterij ali vrednota za uboge. V bogatih deželah in pri poslovnějšíh časih pomeni denar. Pri ubogih ni tako. Tudi težave s časom in takojšnjo učinkovitostjo zanje

ne predstavljajo pomembnih kriterijev. Zlasti ker jih telesna krhkost - zaradi pomanjkljive prehrane - pogosto sili, da delajo počasi. Dobro preskrbljeni se od revnih lahko še veliko naučijo.

4. Pristna človeška solidarnost je lahko učinkovita le ob poslušanju in medsebojnem spoštovanju, prek vseh kompleksov več- ali manjvrednosti. Materialno udobje - čeprav potrebno - ne rešuje vseh človeških problemov. Pač pa pravo srečo ljudem lahko omogoči solidarnost, vzajemno spoštovanje in duhovno bogastvo.

5. Otroci v bogatih državah, ki živijo v obilju, niso varni pred izgubo vrednot, pred drogo, prestopništvom in kriminalom, ker niso primerno vzgojeni v duhu delitve in solidarnosti.

6. Dobro bi bilo, ko bi bili delavci na Severu in Jugu bolj solidarni. Delavec na Jugu zasluži v enem tednu toliko, kolikor delavec na Severu v eni uri ali dveh. S solidarnostjo bi se kričeča neenakost lahko vsaj zmanjšala, če že ne izginila.

7. Za boj proti revščini ni pripravljene recepta. Dobro izdelane teorije se velikokrat izkažejo za neprimerne v konkretnih situacijah. Ta boj namreč poteka zlasti v angažiranem življenju med ubogimi in ob njih.

Ob konkretnem delovanju, ki ga narekuje tovrstna solidarnost, velja nenehno preverjati pristop do obstoječih oblik revščine, da bodo odločitve in dejanja bolj realistična in primerna, mimo vseh formalnosti. V službi revnih je včasih potrebno imeti pogum, da se v korist neprivilegiranih sprejme drzne in legitimne odločitve, čeprav ne vedno legalne. Zdrava pamet po evangeliju in dober čut, kakršnega je imel sv. Vincencij, morata imeti prednost. In tako smo v glavnem ravnali pri podvigu našega združenja Akamasoa.

V boju proti revščini so potrebni angažirani in vztrajni sodelavci v službi pravičnosti, dostojanstva in ljubezni. Ko na stotine mi-

lijonov ljudi živi v največji revščini, so s tem zagotovo kršene človekove pravice.

Boj proti revščini vključuje tudi boj proti korupciji v vseh oblikah. Da bi se stotinam družin omogočila neka avtonomija, je nujno, da imajo dostop do zemljiške lastnine. Potrebna je tudi lokalna udeležba pri vsakem razvojnem projektu, ki podpira večjo avtonomijo. (...)

V tem kontekstu bi morali nenehno krečiti pomoč za odpravljanje negativnih posledic, ki jih je povzročila tržna ekonomija, ter lajšati stiske, ki jih povzročata slabo upravljanje in denarna logika, kar nas vodi v vojno ...

8. Prava globalizacija v tretjem tisočletju je globalizacija ljubezni in solidarnosti. Bogaate države naj bi izbrisale dolgove revnih dežel in to investirale v razvoj najbolj neprivilegiranih socialnih slojev v revnih deželah. Vendar mora biti vse pod strogim nadzorom finančnih podpornikov (zakupodajalcev), da bi se izognili novim zlorabam tistih, ki so na oblasti.

9. Končno morajo pri vzpostavljanju pravičnejšega in bolj bratskega sveta *mediji* imeti pomembno vlogo. S svojo močjo lahko spodbujajo in gojijo pri ljudeh vseh slojev ne le velikodušnost, ampak tudi duha solidarnosti in številne poti, ki odstranjujejo brezbriznost in sebičnost, ki vladata.

Ob koncu tega članka bi rad spodbudil vse sobrate, ki so se angažirali v službi ubogim. Veliko nalogo imamo, da služimo ubogim s posnemanjem našega Gospoda in našega ustanovitelja sv. Vincencija, ki sta nam dala zgled za posnemanje.

Naj bi kot člani Misijonske družbe sprejeli ta izziv!

Prevod: Jurij Devetak in Luka Biščak

* Razmišljanje je bilo objavljeno v mednarodni reviji Misijonske družbe - lazaristov *VINCENTIANA: Doctrine Sociale*, 2008, št. 5, str. 372-387.